

Biện pháp ứng dụng công nghệ thông tin ở các trường trung học phổ thông huyện Phú Tân, tỉnh An Giang

Đỗ Lê Quốc Lập*

* Trường Đại học An Giang

Received: 25/7/2023; Accepted: 5/8/2023; Published: 11/8/2023

Abstract: The article is based on research and analysis of the current situation of information technology application in teaching at high schools in Phu Tan district, An Giang province. By utilizing survey data and empirical studies, the article proposes solutions to enhance the application of information technology in the teaching process, thereby contributing to the improvement of teaching effectiveness at high schools in Phu Tan district, An Giang province.

Keywords: Information technology, application, high school

1. Mở đầu

Nghị quyết số 29-NQ/TW đã chỉ rõ vai trò của công nghệ thông tin (CNTT) trong quản lý giáo dục và mục tiêu đổi mới phương pháp dạy học theo hướng hiện đại. Tại huyện Phú Tân, tỉnh An Giang, là địa phương đang phát triển việc ứng dụng CNTT trong dạy học tuy đang được đầu tư, song vẫn chưa đáp ứng kịp yêu cầu của thời đại 4.0. Nghiên cứu này nhằm tìm hiểu thực trạng và đề xuất một số biện pháp quản lý hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng dạy học, phát triển năng lực tự học của học sinh và đáp ứng nhu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng ứng dụng CNTT trong quản lý dạy học các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang

2.1.1. Khái quát về quá trình khảo sát

- **Mục đích khảo sát:** Dữ liệu thu thập được sẽ là nền tảng để phân tích các điểm mạnh, điểm yếu và xác định nguyên nhân của các hạn chế trong việc ứng dụng CNTT trong giảng dạy và từ đó đề xuất các biện pháp quản lý các hoạt động liên quan tại các trường THPT tại huyện Phú Tân, tỉnh An Giang.

- **Nội dung khảo sát**

a. Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý; giáo viên (GV) và học sinh về tầm quan trọng của ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang.

b. Thực trạng về nguồn lực, sự đầu tư cơ sở vật chất và hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang.

- **Đối tượng khảo sát:** Thực hiện khảo sát 210 người, bao gồm 35 cán bộ quản lý, 55 GV và 120 học sinh của 03 trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang, bao gồm: trường THPT Chu Văn An,

THCS&THPT Phú Tân và THPT Nguyễn Chí Thanh.

- **Cách thức xử lý số liệu**

Áp dụng phần mềm Microsoft Excel phiên bản 2016 để xử lý số liệu; Cách quy ước điểm số cho bảng hỏi: Mỗi câu hỏi đều có các lựa chọn cấp độ theo thang đánh giá Likert 4 mức độ.

2.1.2. Kết quả khảo sát thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang

Từ kết quả khảo sát cho thấy, cụ thể:

(1) Thực trạng nhận thức tầm quan trọng của hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học: Kết quả cho thấy đa số GV nhận thấy việc ứng dụng CNTT trong dạy học là rất cần thiết; tuy nhiên, vẫn có một bộ phận cán bộ quản lý, GV cho rằng việc ứng dụng CNTT đang ở mức ít quan trọng (28,9% CCBQL, GV đánh giá mức trung bình và 8,9 đánh giá ở mức yếu). Vì vậy, yêu cầu đặt ra cho các nhà trường là cần phải làm tốt công tác nâng cao nhận thức về việc ứng dụng CNTT mang lại để chất lượng giáo dục được nâng cao

(2) Thực trạng mục tiêu hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học: Kết quả khảo sát cho rằng đây là nội dung thực hiện yếu nhất trong 5 nội dung đưa ra khảo sát (ĐTB: 3.20). Điều đó phù hợp với thực tiễn. Qua tìm hiểu, việc xác định mục tiêu ứng dụng CNTT trong dạy học gặp nhiều khó khăn từ chương trình dạy học, đến việc vận dụng linh hoạt sáng tạo trong thực hiện phương pháp truyền thống và phương pháp ứng dụng CNTT; việc chuyển tải nội dung bài dạy vào mục tiêu dạy học có ứng dụng CNTT chưa thực sự đạt hiệu quả nên ảnh hưởng đến chất lượng xác định mục tiêu ứng dụng CNTT cũng như thực hiện mục tiêu ứng dụng CNTT trong dạy học.

(3) Thực trạng nội dung hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học phổ thông cho thấy, đa số GV đã sử dụng CNTT trong việc thiết kế kế hoạch bài dạy, giáo trình điện tử và ứng dụng CNTT để truy cập, trao đổi thông tin giảng dạy, học tập. Việc thực hiện các nội dung này được GV chủ động lựa chọn để đảm bảo tính phù hợp với từng bài, từng tiết dạy. Tuy nhiên, kết quả có 3,7% khách thể đánh giá mức yếu chứng tỏ một số cán bộ, GV được đào tạo chuyên sâu về CNTT còn quá ít; Cách khai thác thông tin, tư liệu trên Internet để tích hợp vào các giáo án dạy học tích cực có ứng dụng CNTT còn hạn chế.

(4) Thực trạng phương pháp, hình thức hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học phổ thông, GV các trường THPT quận Ninh Kiều đã biết vận dụng linh hoạt, sáng tạo các phương pháp, hình thức ứng dụng CNTT vào dạy học đảm bảo phù hợp với nội dung, mục tiêu dạy học: phương pháp soạn giảng E Learning, hỗ trợ học sinh học ở nhà bằng hình thức trực tuyến thông qua các phần mềm...

(5) Thực trạng kết quả hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học phổ thông, trong quá trình triển khai thực hiện còn tồn tại một số nội dung chưa đảm bảo: Chưa tổ chức hội giảng chuyên đề liên quan đến CNTT; sử dụng phần mềm chấm thi, quản lý đề, đáp án; chưa đưa tiêu chí ứng dụng CNTT vào xét thi đua, khen thưởng. Mặt khác, mặc dù CSVQ trường học nói chung và phương tiện dạy học nói riêng phục vụ cho ứng dụng CNTT vào dạy học đã được đầu tư mua sắm nhưng vẫn còn thiếu nhiều so với nhu cầu thực tế ở các trường: Số máy vi tính trong các phòng máy vi tính quá ít; các phương tiện, đồ dùng ứng dụng CNTT trang bị trong các phòng học đa phương tiện còn thiếu nhiều. Kỹ năng sử dụng phương tiện dạy học hiện đại chưa thành thạo, nhuần nhuyễn.

Tóm lại, kết quả khảo sát cho thấy các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang đã triển khai thực hiện cơ bản đảm bảo việc ứng dụng CNTT trong dạy học. Tuy nhiên, vẫn còn một số tồn tại nhất định đòi hỏi các nhà quản lý giáo dục phải có những biện pháp tích cực hiệu quả để nâng cao chất lượng của hoạt động này.

2.2. Biện pháp nâng cao hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang

2.2.1. Nâng cao nhận thức tầm quan trọng cho đội ngũ GV và cán bộ quản lý về ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học phổ

thông huyện Phú Tân, tỉnh An Giang

Mục đích: Để đạt thành công trong việc ứng dụng Công CNTT, việc nâng cao nhận thức của cán bộ quản lý, GV và học sinh về tầm quan trọng của hoạt động này là vô cùng quan trọng.

Nội dung:

- Đào tạo nên tập trung vào cung cấp kiến thức về công nghệ mới và tầm quan trọng của việc áp dụng CNTT trong quá trình giảng dạy. Sự nắm vững kiến thức sẽ giúp cán bộ và GV tự tin hơn trong việc sử dụng CNTT.

- Xây dựng môi trường thân thiện và động viên tích cực là điều quan trọng để khơi dậy sự quan tâm và tò mò của GV về CNTT. Tạo ra những không gian thảo luận, trao đổi kinh nghiệm và chia sẻ thành công trong việc sử dụng công nghệ thông tin.

- Khuyến khích cán bộ quản lý và GV thử nghiệm và sáng tạo trong việc sử dụng CNTT trong dạy học. Việc áp dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy không nhất thiết phải theo mô hình cũng như không nhất thiết phải thành công ngay từ đầu.

Cách thức thực hiện: Cần có các chương trình đào tạo, bồi dưỡng, hội thảo để cán bộ quản lý và GV tiếp cận kiến thức mới nhất về CNTT và học cách ứng dụng vào giảng dạy. Tạo điều kiện thúc đẩy trao đổi kinh nghiệm và chia sẻ thành công giữa các GV để họ cùng nhau tiến bộ trong việc sử dụng công nghệ.

2.2.2. Đổi mới xây dựng kế hoạch quản lý hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trung học phổ thông huyện Phú Tân, An Giang

Mục đích: Mục tiêu của việc cải tiến kế hoạch sẽ tập trung vào định hướng chiến lược, nâng cấp cơ sở vật chất, bồi dưỡng năng lực cho GV và tạo điều kiện để động viên sáng tạo trong việc ứng dụng CNTT.

Nội dung:

- Kế hoạch cần định hướng chiến lược rõ ràng cho việc ứng dụng CNTT trong dạy học, đảm bảo phù hợp với mục tiêu giáo dục của trường và xu hướng phát triển công nghệ.

- Đầu tư vào cơ sở vật chất là yếu tố quan trọng giúp nâng cao hiệu quả ứng dụng CNTT. Trường cần đảm bảo sẵn có các thiết bị hiện đại, phòng học ưu việt và hệ thống mạng internet ổn định để GV và học sinh có thể tận dụng tối đa tiềm năng của công nghệ. Đồng thời, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho đội ngũ GV có cơ hội tiếp cận, nâng cấp thiết bị điện tử cá nhân nhằm phục vụ công tác soạn giảng, tra cứu thông tin, tổ chức các hoạt động dạy học và kiểm tra.

- Hợp tác chặt chẽ với các cơ quan chức năng, tổ chức xã hội, các doanh nghiệp và cộng đồng là một yếu tố quan trọng giúp thúc đẩy việc ứng dụng CNTT

trong dạy học.

- Trong quá trình thực hiện kế hoạch, khó khăn có thể xảy ra. Do đó, cần lập trước phương án và giải pháp để đối phó với những khó khăn này. Sẵn lòng thích ứng và điều chỉnh kế hoạch khi cần thiết sẽ giúp trường vượt qua các thách thức và tiến bộ trong việc ứng dụng CNTT.

Cách thức thực hiện:

- Tiến hành định hướng chiến lược cụ thể, xác định mục tiêu và phạm vi ứng dụng CNTT trong dạy học.

- Đánh giá thực trạng cơ sở vật chất hiện tại của trường và xây dựng kế hoạch nâng cấp, cải tiến cơ sở vật chất để đáp ứng yêu cầu ứng dụng CNTT.

- Thành lập các đội ngũ đào tạo và bồi dưỡng GV về CNTT (tận dụng nguồn lực chủ yếu là các GV Tin học của trường), giúp họ nắm vững kiến thức, kỹ năng và phương pháp sử dụng công nghệ trong dạy học.

- Tạo môi trường thân thiện và động viên tích cực để GV dám thử nghiệm và sáng tạo trong việc sử dụng CNTT.

2.2.3. Tăng cường các nguồn lực đầu tư cơ sở vật chất, cho hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang

Mục đích: Mục đích chính của việc tăng cường các nguồn lực đầu tư cơ sở vật chất là tạo điều kiện thuận lợi cho việc triển khai và phát triển hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học.

Nội dung:

- Nhà trường cần rà soát lại thực trạng cơ sở vật chất và thiết bị đào tạo. Điều này giúp đánh giá chính xác tình hình hiện tại và xác định được các khuyết điểm cần được cải thiện và nâng cấp. Từ đó, trường có thể xây dựng kế hoạch hợp lý để đáp ứng yêu cầu hoạt động ứng dụng CNTT.

- Hằng năm, nhà trường phải lập kế hoạch mua sắm chi tiết và làm các thủ tục hành chính kịp thời để trình các cấp quản lý cấp kinh phí. Việc lên kế hoạch chi tiết giúp trường quản lý tốt hơn về việc sử dụng nguồn kinh phí và tối ưu hóa việc đầu tư vào cơ sở vật chất CNTT.

- Trường cần hỗ trợ GV trong việc sở hữu các thiết bị cá nhân như máy tính xách tay, tablet để GV có thể chuẩn bị bài giảng, lưu trữ tài liệu và thực hiện công tác giảng dạy một cách thuận tiện và hiệu quả.

Cách thức thực hiện:

- Lập kế hoạch đầu tư cơ sở vật chất ứng dụng CNTT dựa trên nhu cầu và yêu cầu của trường.

- Điều chỉnh và nâng cấp các thiết bị CNTT hiện có để đáp ứng mục tiêu đề ra.

- Xây dựng kế hoạch triển khai từng bước một để không làm ảnh hưởng đến quá trình dạy học.

2.2.4. Đổi mới công tác kiểm tra đánh giá việc thực

hiện ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang

Mục đích: Đánh giá nhằm xác định mức độ ứng dụng CNTT của GV và học sinh, đồng thời đo lường kết quả đạt được từ việc áp dụng công nghệ thông tin trong quá trình dạy và học.

Nội dung:

- Đánh giá cần tập trung vào việc đo lường tầm ảnh hưởng của CNTT đối với quá trình giảng dạy của GV. Học sinh có được sự tương tác tốt hơn thông qua các phương tiện CNTT.

- Đánh giá việc sử dụng CNTT để đa dạng hóa phương pháp giảng dạy. GV có sử dụng các công nghệ như video giảng dạy, trình chiếu, trò chơi giáo dục, và thảo luận trực tuyến để hỗ trợ quá trình giảng dạy không?

- Mức độ tham gia của học sinh trong quá trình học tập sử dụng CNTT là điểm cần được đánh giá. Học sinh có tích cực tham gia vào các hoạt động trực tuyến, thảo luận và chia sẻ ý kiến thông qua nền tảng công nghệ không?

Cách thức thực hiện:

- Đánh giá hoạt động ứng dụng CNTT nên được thực hiện trong môi trường học tập thực tế, giúp tạo điều kiện thuận lợi cho học sinh và GV để sử dụng CNTT một cách tự nhiên và hiệu quả.

- Sử dụng các hình thức đánh giá đa dạng như bài kiểm tra trực tuyến, thảo luận trực tuyến, bài tập trực tuyến, dự án cá nhân, và khảo sát ý kiến để thu thập dữ liệu chính xác về hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học.

- Sử dụng phỏng vấn và khảo sát để lấy ý kiến từ GV và học sinh về hiệu quả của CNTT trong quá trình giảng dạy và học tập.

3. Kết luận

Từ kết quả nghiên cứu và phân tích thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học tại các trường THPT huyện Phú Tân, tỉnh An Giang, bài báo đã chỉ ra một số thực trạng cần được cải tiến, nhằm thúc đẩy nâng cao hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học, để đạt được hiệu quả dạy học tốt nhất và nâng cao chất lượng giáo dục tại các trường THPT trong huyện Phú Tân, An Giang.

Tài liệu tham khảo

1. Đỗ Mạnh Cường (2008). *Giáo trình ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học*. NXB Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Phó Đức Hoà - Ngô Quang Sơn (2008). *Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học tích cực*. NXB Giáo dục.

3. Đào Thái Lai (2007). *Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở trường phổ thông Việt Nam*. Viện Chiến lược và Chương trình giáo dục.